

Универзитет у Београду - Фармацеутски факултет

Извештај о самовредновању

САС Фармакоекономија и фармацеутска легислатива

Београд, мај 2023.

Политика обезбеђења квалитета Универзитета у Београду - Фармацеутског факултета (у даљем тексту Факултет) присутна је од самог његовог оснивања и у складу је са стратешким циљевима, мисијом и визијом развоја фармацеутске делатности у Србији и образовања не само савременог фармацеута и фармацеута–медицинског биохемичара, већ и стицања знања на специјалистичким академским студијама у циљу стицања знања специјалиста фармације. Квалитет програма специјалистичким академских студија се сагледава кроз промоцију знања, идеја и креирање компетентних специјалиста фармације који у професионалном окружењу, пружају различите услуге које воде унапређењу друштвеног и економског статуса друштва у целини.

У циљу самовредновања специјалистичких академских студија из Фармакоекономије и фармацеутске легислативе (у даљем тексту САС ФФЛ) које треба да оформе специјалисту фармације, који ће током своје професионалне каријере успешно применити знања и вештине стечене током студија у циљу унапређења компетенција од значаја за радну праксу у овом извештају обухваћени су следећи стандарди:

Стандард 4 Квалитет студијског програма

Стандард 5 Квалитет наставног процеса

Стандард 7 Квалитет наставника и сарадника

Стандард 8 Квалитет студената

Стандард 9 Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Стандард 10 Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Стандард 11 Квалитет простора и опреме

Стандард 13 Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14 Систематско праћење и периодична провера квалитета

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Опис стања, анализа и процена стандарда

Факултет је високошколска установа која осим дуге традиције у школовању магистара фармације и магистара фармације-медицинских биохемичара у Републици Србији, реализује и образовање специјалиста фармације кроз специјалистичке академске студије. Прва реализација САС ФФЛ према Болоњској декларацији била је школске 2006/2007. године, а од тада студијски програм је акредитован 2013. и 2020. године

Студијски програм САС ФФЛ је последњи пут акредитован 2020. године одлуком Комисије за акредитацију и проверу квалитета број 612-00-00400/9/2019-03 од 25.09.2020. године. Одлука о акредитацији специјалистичких академских студија и уверење о акредитацији високошколске установе доступни су на интернет страници Факултета (<http://pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/-/573/akreditacija/>).

САС ФФЛ имају за циљ стицање нових знања и вештина у области фармакоекономије, фармацеутске легислативе, снабдевања лековима, фармакоепидемиологији и примени статистичких метода у фармакоекономији. Право уписа на специјалистичке академске студије имају кандидати који су завршили Фармацеутски факултет, као и кандидати који су завршили Медицински факултет, Стоматолошки факултет или Факултет ветеринарске медицине уз услов да раде у фармацеутској делатности најмање две године.

После завршетка студијског програма САС ФФЛ студент стиче академски назив прописан Правилником о листи стручних, академских и научних назива ("Сл. гласник РС", бр. 6/2023), специјалиста фармације за одређену област.

Укупан број уписаних студената по години студија на САС ФФЛ у школској 2020/21., 2021/22. и 2022/23. години приказан је у Табели 4.1.

Квалитет специјалистичких академских студија се обезбеђује и одржава континуираним активностима две комисије на Факултету: *Комисије за последипломску наставу – специјалистичке студије* и *Комисије за праћење и унапређење квалитета последипломских студија* (у даљем тексту: КПУКПС). Комисија за последипломску наставу – специјалистичке студије се састаје најмање једном месечно са циљем решавања свих текућих питања у вези са специјалистичком наставом: разматра теме кандидата и Комисије за одрану завршних/специјалистичких студија, даје сагласност за упис пријављених кандидата на студијским програмима, даје сагласност на именовање ментора за извођење специјалистичког стажа, разматра предлоге нових студијских програма, учествују у припреми одговарајућих правилника и сл. Своје предлоге комисија упућује Наставно-научном већу на усвајање.

Значајну улогу у надзору студијског програма специјалистичких академских студија има КПУКПС чији су чланови, поред наставника, сарадника и студенти, који чине једну петину чланова Комисије. Рад КПУКПС дефинисан је *Пословником о раду Комисије за праћење и унапређење квалитета последипломских студија на Фармацеутском факултету Универзитета у Београду*. Задатак КПУКПС је да разматра сва питања у вези са наставом и студијским програмом специјалистичких академских студија, а нарочито да анализира исходе учења, врши евалуацију наставе и предлаже промене плана студијског програма. Измене и допуне акредитованог студијског програма које се могу вршити без поновне акредитације, као и њихова процедура доношења и усвајања, врше се у складу са *Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма* („Сл. Гласник РС“, бр. 13/2019), према Стандарду 1. Структура студијског програма, поглавље 1.2. Обим студија се изражава бројем ЕСПБ бодова, тачка ј., у којој је наведено да се „Измене и допуне студијског програма, за који је високошколска установа добила дозволу за рад, не сматрају се новим студијским програмом и врше се у складу са Законом, члан 52.“ Предлог измена и допуна акредитованог студијског програма се доставља КПУКПС, која на основу разматрања наведених промена припрема извештај о предлозима промена који се доставља Наставно-научном већу Факултета на усвајање пре почетка школске године.

Од 2013. године од када је формирана, Комисија за праћење и унапређење квалитета последипломских студија у континуитету прати и анализира квалитет наставе на специјалистичким академским студијама, даје иницијативе за одређене активности и предлоге за измене и допуне програма у циљу побољшања квалитета и ефикасности наставе на последипломским студијама. У побољшању квалитета студијских програма значајну

улогу има и *Комисија за обезбеђење квалитета*, која у сарадњи са КПУКПС доприноси унапређењу успешности програма кроз учешће у изради стандардних оперативних процедура, стратегија развоја и других документа. Активности Комисије за обезбеђење квалитета су дефинисане у *Правилнику о раду комисије за обезбеђење квалитета и поступку самовредновања* који је доступан на интернет страници Факултета (<http://pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/>).

У циљу унапређења студирања на студијском програму специјалистичких академских студија, Наставно-научно веће Факултета је у периоду од 2020-2023. усвојило нови *Правилник о специјалистичким и мастер академским студијама*. Наведени правилник је доступан на интернет страници Факултета <http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/>

Такође, КПУКПС је у периоду 2020-2023. године организовала неколико промотивних активности са пратећим брошурама и видео-материјалима кроз које су потенцијални студенти Факултета упознати са најважнијим информацијама у вези са уписом у нову школску годину, али и садржини и начину реализације програма САС.

Успешност студирања представљена је преко броја и процента дипломираних студената САС ФФЛ (у односу на број уписаних) и просечног трајања САС ФФЛ. У последње три школске године, проценат студената који су дипломирали се кретао између 137,5% и 5,5%. Број и проценат дипломираних студената САС ФФЛ (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованог студијског програма у школској 2020/21., 2021/22. и 2022/23 години приказан је у Табели 4.2.

Просечно трајање студирања САС ФФЛ у периоду до 2020-2023. године било је 1,91 година (између 2,27 и 1,45 година). Просечно трајање САС ФФЛ у школској 2020/21., 2021/22. и 2022/23 години приказано је у Табели 4.3.

Квалитет студијских програма обезбеђује се кроз непрекидно праћење и проверу њихових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја наставних предмета и стално прикупљање информација о квалитету студијског програма САС ФФЛ од студената, наставника и послодаваца.

У последњих пет године КПУКПС је два пута спровела анкету студената студијског програма САС ФФЛ са циљем процене квалитета овог нивоа студија. Упитници су припремљени по узорку на упитник за процену квалитета последипломског образовања *European Association for Quality Assurance in Higher Education 2010, Helsinki (ENQA workshop report 12)* и смернице стандарда за самовредновање, а попуњавање упитника је било анонимно.

Анализа резултата анкете коју су попуњавали дипломирани студенти се налази у Прилогу 4.1.

Према резултатима последње анкете из 2021. године коју је попунило 10 студената који су завршили САС ФФЛ, већина анкетираних (70%) је сматрала да су критеријуми за упис били потпуно јасни, а 30% је сматрало да су били довољно јасни. Чак 90% анкетираних је изјавило да је, у оквиру уводних информација датих од стране руководиоца, добило информације у вези квалитета реализације наставе и студијског програма, значају њиховог мишљења за праћење и унапређење квалитета САС, и да су им сви захтеви били јасни. Већина испитаника (60%) је сматрала да је организација теоријске и практичне наставе била у потпуности усклађена са њиховим потребама и могућностима (професионалним и личним обавезама), док је 30% испитаника сматрало да је била углавном усклађена (Прилог 4.1.).

Анализа радног оптерећења студената током САС ФФЛ је указала да је за савладавање градива на предметима у оквиру САС (по 1 ЕСПБ боду), највећем броју студената требало између 15 и 20 сати (50%) одмах затим следи 25 и 30 сати (40%), док је 10% студената утрошило између 5-10 сати. Сходно резултатима анкете, половина испитаника је одговорила да је наставни садржај САС ФФЛ био у потпуности усклађен са потребама савремене фармацеутске/биохемијске праксе, док се 40% испитаника изјаснило да је наставни садржај био углавном или делимично усклађен. Више од две трећине испитаника (70%) је оценило да је теоријска настава била високо квалитетна, док је овај проценат нешто нижи (60%) за практичну наставу. Велика већина испитаника (90%) сматрала је да су наставници и сарадници били на располагању за консултације у потпуности. Квалитет постигнутих исхода учења на програму САС је половина кандидата оценила као у потпуности задовољавајући, а 40% се изјаснило да је бил углавном задовољавајући. Сви анкетирани би препоручили САС ФФЛ својим колегама (Прилог 4.1.).

На основу налаза анкетирања спроведених током 2021. и 2022. године КПУКПС је у циљу побољшања

квалитета САС формирала образац о превентивним и корективним мерама за унапређење квалитета појединачних студијских програма специјалистичких студија који садржи следеће елементе: налаз анкете, предлог превентивне/корективне мере, рок за реализацију и одговорно лице за спровођење дефинисане мере. Током јула 2022. године, САС ФФЛ сз доставиле је КПУКПС предлог превентивних и корективних мера на основу претходно спроведене анкете. У оквиру превентивних и корективних мера предвиђено је да се кандидати упознају са планом и распоредом теоријске и практичне наставе за све предмете пре почетка одговарајућег семестра, да се повећа број практичних примера који се презентују полазницима и да се презентују на које начине је могуће применити стечена знања и вештине у сопственој радној пракси.

У циљу унапређења постојећих институционалних механизма обезбеђења квалитета специјалистичких академских студија и повећања нивоа доказа да су студенти последипломских студија упознати са системом обезбеђења квалитета у високом образовању и процесом самовредновања, шта он представља, како се остварује и какву улогу имају студенти у овом процесу, КПУКПС је припремила материјал и поставила га на електронску платформу *Moodle*, како би студенти могли приступити у било ком тренутку и са било ког места и упознати се са системом обезбеђења квалитета и неопходности учешћа у анкетирању и процени квалитета за процес самовредновања. Комисија је такође покренула спровођење ове активности у наредном периоду и преко Студентске службе, непосредно по упису на специјалистичке академске студије, у циљу повећања одзива студената током спровођења самовредновања.

На основу резултата анкета спроведених 2021. и 2022. године, Комисија је предложила и да се у току трајања Конкурса за упис на последипломске студије организује инфо-дан на Факултету, ревидира адекватност броја испита на специјалистичким академским студијама у наредном акредитационом периоду и континуирано ради на унапређењу наставних садржаја на последипломским студијама како би били усаглашени са потребама праксе.

Факултет периодично прибавља повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студија и својих студијских програма. КПУКПС је у фебруару 2023. год. спровела анкетирање послодаваца о квалитету специјалистичких академских студија кроз процену њиховог задовољства стеченим квалификација дипломираних студената специјалистичких студија. Анализа резултата ове анкете налази се у Прилогу 4.2. У 2023. године било је укупно 5 попуњених анкета, од чега ниједна није припадала студијском програму САС ФФЛ. Подједнак број испитаника (по 40%) сматра да је факултет делимично и довољно припремио специјалисте фармације да извршавају своје радне задатке, док дупло мањи број испитаника (20%) сматра да су специјалисти фармације у потпуности припремљени да обављају своје радне задатке. Нико од испитаника није одговорио да су специјалисти фармације недовољно припремљени да обављају своје радне задатке.

Поједини послодавци су у анкетном упитнику навели предлоге за побољшање квалитета специјалистичких студија, попут повезивања потреба тржишта и у складу са тим рад на потребним компетенцијама, додатне едукације из појединих области, стављање акцента на решавање проблема из праксе и више рада на способности преношења стечених знања и вештина и развоју организационих способности. Међу предлозима за унапређење квалитета специјалистичких академских студија на Факултету, акценат се даје унапређењу студија кроз увођење више практичних примера (Прилог 4.2.).

У извештају Националне службе за запошљавање налазе се осим података о броју фармацеута и фармацеута-медицинских биохемичара и подаци о специјалистима фармације који се налазе на евиденцији Националне службе за запошљавање, просечној дужини тражења посла и броју особа које су се у току године запослиле у складу са својим квалификацијама. Подаци за период јануар 2020. године – децембар 2022. године, показују да је просечан број регистрованих запошљавања специјалиста фармације износио око 6 на годишњем нивоу, и да је био већи од пријављених потреба. Наведени подаци указују на релевантност студијских програма на овом нивоу студија за тржиште рада (Прилог 4.3).

Факултет је наставио са активностима везаним за унапређење студијских програма прилагођавајући се савременим захтевима и стандардима високошколског образовања, као и захтевима праксе. На основу прикупљених информација о квалитету студијских програма од одговарајућих организација из окружења, учешћа на састанцима и конференцијама, као и кроз низ пројектних активности унапређени су садржаји постојећих специјалистичких студија као и методе учења. Електронско учење је, уз одговарајућу техничку подршку, омогућено студентима који су уписани на модул САС ФФЛ преко приступа сервису Е-learning која се налази на

интернет страници Факултета <https://moodle.pharmacy.bg.ac.rs>. Поред тога, интерактивно учење и учење у оквиру радионица је заступљено у свим видовима наставе. Самосталност кандидата, али и тимски рад се побољшава активностима у оквиру обавезних и изборних предмета.

Све информације о САС ФФЛ налазе се на интернет страници Факултета <http://www.pharmacy.bg.ac.rs/studije/specijalisti%C4%8Dke-akademske-studije/1324/studijski-programi/>. У плану и програму описани су структура, сврха и циљеви студијског програма, компетенције дипломираних студената као и курикулум програма уз распоред предмета по семестрима студија. За сваки предмет постоје и Картони предмета којима садрже податке о наставницима на предмету, статусу предмета (обавезни или изборни), семестру у коме се одржава, броју ЕСПБ који предмет носи као и условности предмета. Поред тога, наведени су циљеви, исходи и садржај предмета, препоручена литература, методе извођења и број часова активне наставе, начини провере знања као и однос предиспитних и испитних поена. Картони предмета су доступни студентима који су уписани на САС ФФЛ преко приступа *Moodle servisu за последипломске студије* - E-learning (PS) која се налази на интернет страници Факултета <https://moodle.pharmacy.bg.ac.rs/>. У оквиру информација о студијским програмима специјалистичких академских студија наводе се и термини испитних рокова.

SWOT анализа

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе Факултет је анализирао и квантитативно оценио неке од следећих елемената:

- циљеве студијског програма САС ФФЛ и њихову усклађеност са исходима учења;
- методе наставе оријентисане ка учењу исхода учења;
- систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења;
- усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења;
- способност функционалне интеграције знања и вештина;
- поступке праћења квалитета студијског програма САС ФФЛ;
- повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама;
- континуирано осавремењивање студијског програма САС ФФЛ;
- доступност информација о студијском програму САС ФФЛ и исходима учења.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

+++ - високо значајно

++ - средње значајно

+ - мало значајно

0 - без значајности

Предности/ Унутрашње снаге /Потенцијали	Могућности
Једини програм САС из области Фармакоекономије у Републици Србији +++ Доступност свих информација о садржини САС ФФЛ, као и о садржајима појединачних предмета +++ Континуирано осавремењавање студијског програма ++ Јасно дефинисани услови конкурса за упис студената у прву годину студија +	Већа сарадња са послодавцима у циљу праћења квалитета студијског програма +++ Млади и едуковани наставници који могу да прихвате и спроводе савремене методе наставе и тако континуирано осавремењују студијски програм+++ Побољшање функционалне интеграције знања и вештина +++ Усаглашавање ЕСПБ оптерећења са активностима

		учења потребним за достизање очекиваних исхода учења +++ Побољшање поступака праћења квалитета студијских програма ++	
	Унутрашње слабости		Опасности/Слабости
Финансијске и просторне немогућности за извођење неких метода наставе које су орјентисане ка исходима учења ++ Недостатак простора са савременом информатичком опремом +++ Релативно мали број студената САС ФФЛ који учествује у анкетама ++		Непрепознавање квалификације специјалисте фармације – фармакоекономије и фармацеутске легислативе у систематизацији радних места ++ Неразвијена свест студената о значају коректног попуњавања анкета + Неразвијена свест послодаваца о њиховој улози и значају учествовања у анкетирању ++	

Предлог мера и активности за унапређење квалитета

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Преиспитивање студијског програма формирањем обрасца за превентивне и корективне мере	Редовна израда периодичног извештаја	КПУКПС	Континуирана активност	Извештај о преиспитивању студијског програма са предлогом корективних мера
Повећање препознатљивости и значаја специјалисте фармације – фармакоекономије и фармацеутске легислативе у систематизацији радних места	Промовисати значај стручњака	Руководилац САС	2024. година	Најмање два студента чија је квалификација препозната код послодавца
Повећање учешћа студената САС ФФЛ у анкетама	Информисање студената о значају њиховог учешћа у самовредновању	Студентска служба	Током уписа 2023. године	Извештај о спроведеном анкетирању са повећаним бројем учесника који су учесовали у анкети

Показатељи и прилози

Табела 4.1. Број уписаних студената на САС ФФЛ у текућој и претходне 2 школске године.

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената САС ФФЛ (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године.

Табела 4.3. Просечно трајање САС ФФЛ у претходне 3 школске године.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената САС ФФЛ о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења (2021. година)

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама специјалиста фармације (2023. година)

Додатни прилози

Прилог 4.3. Извештај Националне службе за запошљавање

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Опис стања, анализа и процена стандарда

Као што је наведено у Стандарду 4, све информације о САС ФФЛ доступне су на интернет страници Факултета (<http://pharmacy.bg.ac.rs/studije/7/specijalisti%C4%8Dke-akademske-studije/>). Планирање, припрема и реализација наставе за предмете на САС Токсиколошка процена ризика спроводи се у складу са одговарајућим картоном предмета, који су израђени по стандардима и прописима Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању Србије (НАТ). Детаљна процедура планирања, припреме и реализације наставе као и управљање неусаглашеном услугом у процесу наставе приказани су у документима *Планирање, припрема и реализација наставе (SOP16)* и *Управљање неусаглашеном услугом у процесу наставе (SOP13)*. Наведени документи су део документације система управљања квалитетом (QMS), који је уведен у току 2014. године (последња измена у јуну 2021.) и доступни су на интерној рачунарској мрежи (Прилог 5.2). Обука за примену нове верзије SOP16 Планирање, припрема и реализација наставе одржана је 22. јуна 2021. преко Webex платформе. Присуствовало је 40 чланова ННВ-а који су након тога обучили остале колеге на својим катедрама. Интерна провера о примени SOP16 спроведена је у марту 2022. године.

Руководилац студијског програма САС ФФЛ дужан је да достави КПУКПС предлоге за измене Картона предмета за наредну школску годину, према Правилнику о промени акредитованог студијског програма, до 15. јула текуће школске године. КПУКПС потом разматра припеле предлоге и припрема одговарајући извештај, који се усваја на септембарској седници Наставно научног већа.

Распоред наставе на САС ФФЛ прилагођен је специфичностима последипломске наставе (мањи број кандидата, одржавање наставе викендом, могући термини наставе у договору са кандидатима, индивидуална настава у складу са временом кандидата, и сл.). План наставе за сваки предмет израђује руководилац САС ФФЛ у договору са предметним наставницима и сарадницима. Наставни план садржи наставне јединице по часовима за теоријску и практичну наставу, као и име наставника/сарадника који изводи наставу, сходно SOP16. За припрему и реализацију наставе одговоран је руководилац студијског програма САС ФФЛ. Руководилац студијског програма пре почетка школске године именује одговорног наставника за дати предмет. Одговорни наставник обезбеђује припрему, организацију и реализацију теоријске и практичне наставе. О одржаној теоријској настави води се евиденција.

Настава је интерактивна, обавезно укључује примере из праксе, подстиче студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања. Наставни процес на САС ФФЛ се одвија организацијом предавања, а потом се на практичној настави на одређеним примерима или радионицама детаљније обрађују поједине наставне јединице. У оквиру изборног блока студенти бирају један предмет од понуђених три. Предавања на изборним предметима се одвијају према распореду наставе који је индивидуалан за сваки предмет (у договору са одговорним наставницима). Настава се изводи кроз индивидуални (менторски) рад, или се ради са малим групама студената. Методе рада су адекватно прилагођене концепцији специјалистичких студија (консултације, семинари, анализа радова из оригиналне научне литературе, презентације обрађене теме).

Све информације везане за САС ФФЛ, потребни материјали за наставу, упутства за узраду задатака, као и обавештења доступни су на платформи за електронско учење: <https://moodle.pharmacy.bg.ac.rs/>. Наставници су обучени да самостално користе ову платформу и она се успешно користи за реализацију наставе. Током извођења теоријске и практичне наставе, наставници поступају професионално и имају коректан однос према студентима, што потврђују резултати *Анкете о вредновању педагошког рада наставника и сарадника* према којима су професионалност и етичност наставника/сарадника у комуникацији са студентима оцењени просечном оценом већом од 4,5.

У периоду епидемије (2020/2021 и 2021/2022 школске године, делимично пролећни семестар 2019/2020) настава је одржана онлајн у потпуности (преко Webex платформе, различите активности на Moodle платформи). Сва упутства у вези одржавања наставе у ванредним околностима и током трајања пандемије биле су доступне студентима на САС ФФЛ. Процедура и правила полагања испита наведени су у *Правилнику о студирању* који је доступан на интернет страници Факултета

(http://pharmacy.bg.ac.rs/files/Pravilnici%20/2022/Pravilnik%20o%20studiranju%20na%20IAS_2022.pdf). Распореди испитних рокова за студенте САС објављују се на интернет страници Факултета на почетку школске године.

У циљу развоја педагошких и стручних компетенција наставника, Факултет активно подстиче стицање ових компетенција и редовно информисе наставнике о организацији различитих семинара и курсева (Прилог 5.3). Наставници на САС ФФЛ су били на различитим студијским боравцима у оквиру *ERASMUS* + програма, *COST* акција, летњих школа, међународних пројеката. У оквиру стручног усавршавања наставници и сарадници су унапредили вештине потребне за рад на факултетима и институтима, оснажили капацитете у процесима пријављивања и реализације домаћих и међународних пројеката и остварили сарадње са међународним универзитетима и истраживачким групама (Прилог 5.3). Осим тога, поједини наставници САС ФФЛ су похађали „TRAIN“ (*Training and research for Academic Newcomers*) обуку наставно-научног особља у организацији Универзитета у Београду (<http://www.bg.ac.rs/sr/vest.php?id=1083>). Извештај о учествовању наставника и сарадника у модулима TRAIN обуке доступна је на интерној мрежи Факултета. Руководилац САС ФФЛ је завршио последипломско усавршавање из области медицинског образовања на Универзитету Данди, Уједињено Краљевство. Три наставника на САС ФФЛ (Гуенка Петрова, Душанка Крајновић и Драгана Лакић) су учествовале у *ERASMUS* + пројекту из области високог образовања - *Reinforcement of the Framework for Experiential Education in Healthcare in Serbia* (ReFEEHS). Проф. др Наташа Богавац Станојевић, је у оквиру ERASMUS плус пројекта одржала неколико предавања за студенте Факултета за фармацију и медицину, Sapienca Универзитета из Италије. Такође је у оквиу 7th International CEEPUS Summer School on Complex Genetic Disorders 2022 одржала више предавања студентима Фармацеутских факултета из Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине, Аустрије, Чешке, Пољске и Србије. Проф. др Наташа Богавац-Станојевић је на позив Фармацеутског факултета, Lithuanian University of Health Sciences, из Каунаса, Литванија, одржала 10 часова предавања из области квалитета живота студентима интегрисаних студија.

Поред тога што омогућава и позива наставнике учешће на научним и стручним скуповима, домаћим и страним пројектима, едукацијма и предавањима у земљи и иностранству, *Правилником о ближим условима за избор у звање наставника на Фармацеутском факултету* (<http://pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/>) постављени су критеријуми из обавезних услова (наставни рад и научноистраживачки рад), и изборних услова (стручно-професионални допринос, допринос у академској и широј заједници и сарадњи са другим високошколским, научноистраживачким установама у земљи и иностранству) које кандидат приликом избора у одговарајуће наставничко звање мора испунити.

SWOT анализа

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе Факултет је анализирао и квантитативно оценио неке од следећих елемената:

- компетентност наставника и сарадника;
- доступност информација о терминима и плановима реализације наставе;
- интерактивно учешће студената у наставном процесу;
- доступност података о студијском програму САС ФФЛ, плану и распореду наставе;
- избор метода наставе и учења којима се постиже савладавање исхода учења;
- систематско праћење квалитета наставе и корективне мере.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

- +++ - високо значајно
- ++ - средње значајно
- + - мало значајно

0 - без значајности

	Предности/ Унутрашње снаге /Потенцијали		Могућности
	Веома компетентан и мотивисан наставни кадар +++ Распоред наставе, предавања, материјали и информације за све предмете САС су доступни на електронској платформи и интерној мрежи Факултета +++ Распоред наставе, предавања, материјали и информације за све предмете на САС су доступни на електронској платформи и интерној мрежи Факултета ++ Обучени наставници и студенти за коришћење електронске платформе и интерне мреже Факултета ++		Упознавање и укључење већег броја наставника у систематско праћење квалитета наставе +++ Увођење нових метода наставе ++ Побољшање систематског праћења квалитета наставе и увођење корективних мера ++
	Унутрашње слабости		Опасности/Слабости
	Због недовољног/неадекватног простора није могуће реализовати неке методе учења ++ Побољшати практичан рад увођењем нових задатака ++		Недовољна самосталност студената у решавању практичних задатака и самосталне обраде задате теме ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Унапређење процеса наставе на САС ФФЛ	Редовне евалуације процеса наставе	Руководилац студијског програма Наставници КПУКПС	Континуирана активност	Извештај анализе процеса наставе Промене процеса наставе проистекле из анализе
	Организовати семинаре о	Продекан за последипломску	Континуирано	Број наставника који су похађали

	педагошким компетенцијама наставника и сарадника	наставу Декан		семинаре
	Преиспитати структуру анкета студената и њену реализацију	Продекан за последипломску наставу КПУКПС Комисија за анкете	Континуирано	Унапређене студентске анкете. Најмање 40% студената који приступају анкети
Повећати примену стечених знања и вештина у практичне сврхе у раду на САС ФФЛ	У оквиру наставе дати предлоге на које начине је могуће применити стечена знања и вештине у сопственој радној пракси.	Наставници	Континуирано	Квалитетнији написани завршни радови и презентовани задаци

Показатељи и прилози

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената САС ФФЛ о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Опис стања, анализа и процена стандарда

Поступак и услови за избор наставника и сарадника су унапред утврђени, јавни су и дефинисани општим правним актима и то: *Законом о високом образовању, Законом о науци и истраживањима, Правилником о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача*; општим актима Универзитета у Београду (*Статут, Правилник о начину стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду, Критеријуми за стицање звања наставника на Универзитету у Београду*) и општим актима Факултета (*Статут и Правилник о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету*).

Поступак и услови за избор наставника и сарадника су са једне стране доступни оцени стручне и шире јавности, а са друге стране су предмет периодичне провере и усавршавања, што показује велики број новина које су у овом периоду инкорпорирани у *Закон о високом образовању*, општа акта Универзитета у Београду и у *Правилнику о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету*. Такође, током 2022. године Универзитет у Београду је донео нов *Правилник о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду* (Гласник Универзитета у Београду, бр. 237/22, 240/22 и 242/22).

Факултет се приликом избора у наставничка звања придржава *Препорука* које је донео Национални савет за високо образовање и у дужем временском периоду настоји да Критеријуме за стицање звања наставника на Универзитету у Београду у којем су утврђени јединствени минимални услови за стицање звања наставника на истом унапреди, у циљу дефинисања сопствених (интерних) стандарда за изборе у звања наставника на Факултету. У циљу дефинисања истих, Факултет је први пут 2008. године донео *Правилник о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету*, који је до сада ревидиран два пута, последњи пут 2018. године. Правилник је доступан на интернет страници Факултета (Прилог 7.1).

Факултет се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних услова и поступака који су дефинисани законом и општим актима Универзитета у Београду и Факултета, тако да је поступак избора у звање наставника на Факултету прописан општим актом Универзитета у Београду, односно *Правилником о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду*, који је Универзитет у Београду донео 2022. године. Овај правилник је ажурирао претходно уведене измене у поступак избора наставника (одређивање стручног органа за доношење одлуке о расписивању конкурса и именовању комисије, времену и начину стављања реферата на увид јавности, увођење приступног предавања кандидата и др.). До наведеног датума примењивао се *Правилник о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду* (Гласник Универзитета у Београду, бр. 200/17 и 210/19). Сходно поступку избора у звања наставника по овим правилницима, Факултет по истом поступку спроводи и избор у звање сарадника.

Сви наставници који се бирају у звање наставника на Факултету се бирају у исто сходно условима који је дефинисао *Правилник о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету*, који поред општих услова, дефинише обавезне (наставни рад и научноистраживачки рад) и изборне услове (стручно-професионални допринос, допринос у академској и широј заједници и сарадња са другим високошколским и научноистраживачким установама у земљи и иностранству) неопходне за избор у звање. Ближе одреднице обавезних и изборних услова су дефинисане сходно надлежности стручног органа Универзитета у Београду који доноси одлуку или даје мишљење за избор, односно постојањем испуњености услова дефинисаних општим актом матичног факултета уколико је иста предвиђена.

Основ за вредновање научне активности наставника и сарадника је дефинисан *Правилником о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача* којим се врши вредновање научних радова на основу важеће категоризације часописа.

Као један од показатеља настојања Факултета да се приликом избора у наставничка звања инсистира на педагошкој и научној активности наставног особља су и дефинисани минимални услови *Правилником о ближим*

условима за избор у звање наставника на Факултету, који за избор у прво наставничко звање - звање доцента, предвиђа у оквиру наставне активности приступно предавање позитивно оцењено од стране комисије и позитивну оцену педагошког рада (најмање „врло добар“) у студентским анкетама, а са друге стране и научну активност (објављено 5 радова са SCI листе).

Факултет систематски прати и подстиче научну и педагошку активност наставника и сарадника, обезбеђује њихов квалитет континуираним планирањем и проверава квалитет њиховог рада у настави. Капацитет Факултета у кадровским ресурсима за квалитетно обављање наставне, научноистраживачке, стручне и здравствене делатности може се сагледати кроз податке о броју, звању и статусу ангажовања наставника датих у Табели 7.1.

Укупан број наставника и сарадника у настави САС ФФЛ у наставним и сарадничким звањима у претходном периоду је приказан табеларно:

САС ФФЛ	децембар 2020. године	децембар 2021. године	децембар 2022. године
Редовни професор	2	3	3
Ванредни професор	4	3	3

Факултет непрекидно ради на обезбеђивању услова и подстицању наставника и сарадника за научноистраживачки рад кроз реализацију различитих врста пројеката и континуирано прати овај аспект квалитета кроз индикатор-број публикованих радова у међународним часописима, који из године у годину расте.

Значајан показатељ квалитета научне активности наставника је индекс цитираности, Хиршов индекса (*h-index*), који се може пратити кроз SCOPUS базу података. За разлику од 2018. године када је већина наставника имала вредност *h-index-a* од 4 до 7, у 2023. години највећи број наставника има *h-index* од 11 до 15 (36 наставника). Додатно, 2018. године ниједан наставник није имао вредност *h-index-a* преко 20, док данас 11 наставника има овако високу вредност показатеља научне успешности. Висока вредност *h-index-a* потврђује трајну опредељеност наставника Факултета за научноистраживачки рад и унапређење научних компетенција. Резултати расподеле *h-index-a* за целокупан Факултет су приказани по следећим кластерима:

<i>h-index</i>	Број наставника
1-5	10
6-10	33
11-15	36
16-20	26
>20	11

Други показатељ научних компетенција наставника је број публикованих радова у часописима са СЦИ/ССЦИ листе. Резултати по том критеријуму су следећи:

Број СЦИ/ССЦИ индексираних радова	Број наставника
0-20	25
20-40	39
40-60	28
60-80	6
80-100	3
≥ 100	9

Такође, наставници САС ФФЛ остварују дугогодишњу сарадњу са својим колегама у земљи и иностранству и кроз учешће у изрдаи и одбрани докторских дисертација, као и чланством у комисијама за избор у сарадничка и наставничка звања. Сви наставници САС ФФЛ су ангажовани на рецензији научних радова и наставне литературе, а неки су чланови у редакцијама националних и међународних часописа.

Трајна опредељеност Факултета у подстицању научне активности сарадника се огледа и кроз општа акта Факултета којима су дефинисани услови за добијање годишње награде за научноистраживачки рад студената последипломских студија и услови за добијање годишње награде најбољим студентима докторских академских студија. Компетенције и квалитет наставника Факултета се огледа и кроз њихово дугогодишње ангажовање у извођењу наставе на факултетима у окружењу, на факултетима у оквиру и ван Универзитета у Београду.

Наставници који учествују на САС ФФЛ имају веома запажено учешће у организацији и раду стручних удружења од којих су неки: Савез фармацеутских удружења Србије, Фармацеутска комора Србије, Комора биохемичара Србије, Друштво медицинских биохемичара Србије.

Наставници који учествују на САС ФФЛ су агажовани као експерти, председавајући, чланови и/или учесници у раду разних стручних тела, органа, одбора и комисија институција, националног или интернационалног карактера и то: чланови Савеза фармацеутских удружења Србије, чланови Фармацеутске Коморе Србије, члан Друштва медицинских биохемичара Србије; заменик председника Центра за биоетичке студије; члан Европског удружења за фармацеутску здравствену заштиту (*Pharmaceutical Care Network Europe – PCNE*); чланови Научног одбора VIII Конгреса фармацеута са међународним учешћем; члан радних група при Министартву здравља; члан Међународног удружења за етичку едукацију *International Association for Education in Ethics (IAEE)*, члан Unesco међународног форума професора биоетике и медицинског права (*The International Forum of teachers - Unesco*), члан Биоетичког друштва Србије, члан Удружења за медицинско право Србије.

Наставници који учествују на САС ФФЛ су присутни у раду органа и тела Фармацеутског факултета Универзитета у Београду и то: у Сенату, Савету, и различитим Комисијама на Факултету. Наставници САС ФФЛ су организатори и предавачи на курсевима континуиране едукације које организује Факултет а који се организују за потребе стручног усавршавања колега из струке, кроз учешће у виду госта предавача у оквиру курсева континуиране едукације које организују здравствене институције и фармацеутске компаније.

Наставници САС ФФЛ су укључени у спровођење бројних активности у области јавног здравља, промоције здравља и здравствене едукације и налазе се на листи надзорника у редовној спољној провери квалитета стручног рада у здравственим установама, а у сарадњи са Институтом за јавно здравље „др Милан Јовановић Батут“. Такође, учествују и у промоцији Факултета кроз учешће на сајмовима и фестивалима науке, сајмовима образовања.

Факултет при избору и унапређењу наставно-научног и стручног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника кроз одредбе *Правилника о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету*. Сви наставници укључени у извођење наставе на САС ФФЛ обезбеђују наставу на високо професионалан начин, што потврђују и резултати анонимног анкетирања студената овог студијског програма које је КПУКПС спровела 2019. године и 2021. године (Прилог 4.1 и Прилог 5.1). Резултати ових анкетирања показују да су наставници на САС ФФЛ доступни студентима за консултације и успешну реализацију студијског програма. Резултати анкетирња из 2021. године показују да велика већина испитаника (90%) сматра да су наставници и сарадници били на располагању за консултације у потпуности, а 10% испитаника, тј. један испитаник сматра да су делимично били на располагању. Оценили су ангажовање свог/својих ментора у потпуности адекватно (80%), углавном задовољавајуће (10%), док се 10% испитаника изјаснило да нису имали ментора. Ментори су показали заинтересованост за усклађивањем теме специјалистичког рада са интересовањима кандидата у потпуности (90%). Већина испитаника (80%) сматра да су у потпуности на адекватан начин били вођени (подржани) од стране ментора.

SWOT анализа

У оквиру овог стандарда методом *SWOT* анализе Факултет је анализирао и квантитативно оценио неке од следећих елемената:

- јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника;

- усаглашеност поступка избора са предлогом критеријума Националног савета за високо образовање;
- систематско праћење и подстицање педагошких истраживачких и стручних активности наставника и сарадника;
- дугорочну политику селекције наставничког и истраживачког подмлатка;
- обезбеђење перманентне едукације и усавршавања;
- повезаност образовног рада са истраживањем на пројекту и радом у привреди;
- вредновање педагошких способности;
- вредновање истраживачких способности;
- уважавање мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

- +++ - високо значајно
- ++ - средње значајно
- + - мало значајно
- 0 - без значајности

S	Предности/ Унутрашње снаге /Потенцијали	O	Могућности
	Поступак за избор у звања наставника и сарадника је јаван и подложен оцени научне, стручне и шире јавности +++ Поступак за избор у звања наставника и сарадника је у потпуности усаглашен са критеријумима Националног савета за високо образовање +++ Критеријуми за избор наставника су строжи у односу на критеријуме Универзитета у Београду +++ Обезбеђена перманентна едукација и усавршавање наставника и сарадника +++ Наставници су високо оцењени од стране студената САС ФФЛ +++ Постојање система вредновања педагошких и истраживачких активности наставника и сарадника +++ Наставници имају високе <i>h</i>-индексе ++		Конкурисање и учешће Факултета у међународним пројектима у својству координатора пројекта +++ Конкурисање и учешће наставника и сарадника за међународне пројекте +++ Управа Факултета системски прати и подстиче педагошке, истраживачке и стручне активности наставника и сарадника ++ Предлагање наставног особља Факултета у чланства стручних организација и тела +++ Организација скупова у циљу промоције резултата научноистраживачког рада наставника и сарадника +++ Организација већег броја курсева континуиране едукације у складу са тржишним условима ++ Пријављивање патената ++
W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
	Недовољна повезаност научноистраживачког рада са привредом ++ Потребан је већи апликативни значај (клиничка релевантност/праћење захтева привреде) научноистраживачког рада наставника и сарадника ++		Недовољан број младих сарадника +++ Одлив младих сарадника и потенцијално немогућност адекватне замене (тренутно) упражњених наставничких позиција услед природног одлива (одлазак у пензију/породиљско одсуство) +++ Непрепознавање снаге конкуренције ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Унапређење кадрова (квалитет наставника и ментора)	Преиспитивање кадровске политике	Декан	Континуирана активност	Континуирано праћење промена у броју наставника и сарадника по семестрима
	Мотивисање наставника у предлагању научно-истраживачких пројеката	Декан Продекан за науку и међународну сарадњу	Континуирана активност	Већи број наставника – предлагача научно-истраживачких пројеката
	Израда општег акта којим се регулише вредновање истраживачких способности наставника и сарадника	Декан Продекан за науку и међународну сарадњу Секретар Факултета Комисија за обезбеђење квалитета	2024. година	Усвајање општег акта од стране стручног органа Факултета
	Организовање едукације из усавршавања методологије извођења наставе и менторских компетенција	Продекан за после-дипломску наставу и континуиран у едукацију Центар за континуиран у едукацију	Континуирана активност	Већи број наставника и сарадника који су похађали и успешно завршили курсеве едукације
	Мотивисање и промоција наставника и сарадника за ангажовање у националним и међународним удружењима и експертским групама	Декан Продекан за после-дипломску наставу и континуиран у едукацију	Континуирана активност	

	Обезбеђивање финансијских средстава за усавршавање наставника САС ФФЛ	Управа Факултета	Континуирана активност	Већи број наставника и сарадника који одлазе на студијске боравке у другим научноистраживачким центрима
Континуирано прикупљање података о анкетирању студената САС ФФЛ	Спровођење анкетирања студената САС ФФЛ сваке школске године	КПУКПС Комисија за анкете	Октобар 2023. године и тако редом	Већи број студената САС ФФЛ укључен у анкетирање квалитета специјалистичких студија

Показатељи и прилози

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника који учествују у извођењу наставе на САС ФФЛ

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника који учествују у извођењу наставе на САС ФФЛ

Прилог 7.1. Правилник о ближим условима за избор у звање наставника, доступан на интернет страници Факултета

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената и броја запослених наставника на САС ФФЛ

Стандард 8. Квалитет студената

Опис стања, анализа и процена стандарда

САС ФФЛ су организоване по стандардима које усваја Национални савет за високо образовање, што се може видети по курикулуму, доступном на интернет страници Факултета. Сваке школске године студенти се уписују на овај ниво студија према одобреној квоти од 30 кандидата. Услови уписа су јасно дефинисани, доступни су јавности и налазе се на интернет страници Факултета, као и у заједничком Конкурсу који објављује Универзитет у Београду. Све релевантне информације и подаци везани за студирање на специјалистичким академским студијама налазе се доступни на интернет страници Факултета и редовно се ажурирају. Доступне су следеће информације: акредитовани број студента, структури студијског програма, руководиоцу САС и контакт. На интернет страници Факултета дате су основне информације о условима уписа, и ближим информацијама о исходима након завршетка студија. Да је обим и начин информисања адекватан потврђује и анализа резултата анкета студената САС ФФЛ спроведеног 2021. године. Већина анкетираних (70%) је сматрала да су критеријуми за упис били потпуно јасни, а 30% је сматрало да су били довољно јасни. Чак 90% анкетираних је изјавило да је, у оквиру уводних информација датих од стране руководиоца, добило информације у вези квалитета реализације наставе и студијског програма, значају њиховог мишљења за праћење и унапређење квалитета САС, и да су им сви захтеви били јасни (Прилог 4.1 и Прилог 5.1).

Конкурси са благовремено објављују на интернет страници факултета и садрже све податке од значаја за будуће студенте САС ФФЛ, неопходну документацију, време и место за подношење документације и сл. Рангирање студената за упис на САС ФФЛ врши се у складу са законом и правним актима који су доступни на интернет страницама Факултета и Универзитета. Резултати анкете из 2021. године, показују да је две трећине анкетираних прве информације о САС ФФЛ добило управо на интернет страници Фармацеутског факултета, док је 30% добило информације од колега који су већ уписали/завршили специјализацију, а 3,3% анкетираних је навело да су информације добили са друштвених мрежа.

Процедура уписа студената на све нивое студија на Факултету детаљно је описана у *Правилнику о упису студената на студијске програме Универзитета у Београду*, коју Факултет у потпуности поштује, а који се налази на интернет страници Универзитета у Београду (Прилог 8.1). У школској 2020/21. години на САС ФФЛ по први пут је уписано 16 студената, 2021/22. године 17 студената, а 2022/23. уписано је 18 кандидата (Табела 8.1.). Што се тиче, укупно уписаних студената на САС ФФЛ он је дат у Табели 4.1. Према резултатима анкете из 2021. године, скоро сви испитаници (90%) су завршили Фармацеутски факултет-Универзитет у Београду, док је један испитаник (10%) био студент другог Универзитета у Србији. Већина студената (80 %) је финансирала самостално студије, док је послодавац финансирао САС код два испитаника (20%).

Једнакост и равноправност студената по свим основама су загарантовани и негују се од настанка Факултета, што је дефинисано и Статутом Факултета који је доступан на интернет страници Факултета. Дискриминација студената ни по ком основу (политичком, верском, рођачком и др.) није дозвољена на Факултету ни од стране запослених ни од стране других студената. Такође, загарантована је и могућност студирања студената са посебним потребама. Према анкетама који је КПУКПС спровела 2021. године, према мишљењу студената САС ФФЛ, већина испитаника (90%) није никада искусила неки вид дискриминације, а један испитаник се изјаснио само у ретким случајевима (10%). Испитаници нису били студенти са посебним потребама.

Осим општих информација у вези студирања на свим нивоима студија које су доступне на интернет страници Факултета и редовно се ажурирају, приликом уписа на САС ФФЛ сваки студент добија налог за упис на студентски сервис. Приступом електронском систему студенти специјалистичких студија се могу информисати о свом статусу на студијама и касније положеним испитима и просечном оценом током студирања. На електронској платформи студенти САС се увидом у Картон предмета могу упознати са програмом сваког предмета, дефинисаним циљевима, исходом предмета, начином одржавања наставе, оцењивања и броја ЕСПБ које предмет носи. На интернет страници Факултета налазе се доступни временски периоди одржавања испитних рокова, а на интерној мрежи Факултета остали подаци, тако да Факултет обезбеђује уписаним студентима САС ФФЛ све релевантне информације и податке који су повезани са њиховим студијама и унапред упознаје студенте са

важношћу праћења наставе и остваривање континуитета у раду на специјалистичким академским студијама кроз сарадњу са наставницима.

Током специјалистичких академских студија, студенти се оцењују на основу унапред објављених критеријума, правила и процедура (Прилог 8.2). Сви наставници Факултета поштују и у потпуности примењују одредбе *Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту Универзитета у Београду*. На тај начин обезбеђује се коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената. Све одлуке везане за критеријуме и методе оцењивања који се примењују на предметима Факултета усвајају се од стране КПУКПС, као и Наставно-научног већа Факултета како би се осигурала усклађеност са циљевима, садржајем и обимом акредитованих студија. Током оцењивања наставници САС ФФЛ поступају веома професионално и имају коректан однос према студентима, што потврђују резултати анкетања студената (Прилог 5.1). Резултати анкета показују да сви испитаници (100%) сматрају да је начин оцењивања од стране наставника био објективан и коректан у потпуности. Већина испитаника (80%) оценило је да је ангажовање и квалитет рада наставника и сарадника било у потпуности, а 20% испитаника да је било углавном задовољавајуће.

Успешност студирања студената се редовно прати од стране наставника, који периодично анализирају општи успех и предлажу мере за отклањање недостатака који ометају успешно студирање. Стопа успешности студената за САС по години студија (текућа школска година) дата је у Табели 8.2. Студије на САС ФФЛ трају два семестра, стога Табела 8.3. није применљива за овај студијски програм. Факултет води трајну евиденцију о положеним испитима, која се налази у записнику о полагању испита и индексу студента и као електронски запис којем студенти могу приступити преко студентског сервиса. По завршетку сваког испитног рока, преко електронског сервиса, могуће је видети податаке о броју студената који су пријавили испит, изашли на испит, положили испит, као и о расподели оцена и средњој оцени. У случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања поступа се према *SOP-у Корективне и превентивне мере* (Прилог 8.3).

Осим кроз анкетирња којима се вреднује квалитет специјалистичких студија САС ФФЛ и која континуирано спровод КПУКПС студенти се позивају на активно укључивање у давању мишљења о програму и курикулуму модула који похађају кроз индивидуалне разговоре са наставницима на специјалистичким студијама. Осим тога, студенти САС имају право да се индивидуално обрате продекану за последипломску наставу и континуирану едукацију (у дефинисаним терминима, а уколико то важност проблема налаже и изван ових термина).

Осим активног учешћа студената у процесу обезбеђења квалитета свих сегмената наставе на специјалистичким академским студијама на Факултету постоји већи број студентских тела и организација, кроз које се и студенти баве различитим ваннаставним активностима.

SWOT анализа

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе Факултет је анализирао и квантитативно оценио неке од следећих елемената:

- процедуру пријема студената;
- једнакост и равноправност студената, укључујући и студенте са посебним потребама;
- рад на планирању и развоју каријере студената;
- доступност информација о студијама;
- доступност процедура и критеријума оцењивања;
- анализу метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима, годинама, уз корективне мере;
- усклађеност метода оцењивања са исходима студијског програма;
- праћење пролазности студената по предметима, програмима и годинама, уз корективне мере;
- студентско организовање и учествовање у одлучивању.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

- +++ - високо значајно
- ++ - средње значајно
- + - мало значајно

0 – без значајности

S	Предности/ Унутрашње снаге /Потенцијали	O	Могућности
	Информације које су од значаја за студенте САС су доступне студентима +++ Јасно дефинисане и јавности доступне процедуре које се односе на упис студената у прву годину студија, као и за напредовање студената током студирања +++		Умрежавање студената САС са свршеним студентима САС који су имали слична поља истраживања +++ Укључивање студента САС у ваннаставне активности и студентске организације
W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
	Недовољна упућеност и информисаност студената САС о захтевности самих студија + Мобилност студената САС је отежана због немогућности узимања одсуства на примарном запослењу +++		Неповерење студената да је уопште могуће утицати, кроз поступак анкетирања, на позитивне промене ++ Недовољна свест студената да треба да покажу иницијативу +

Предлог мера и активности за унапређење квалитета

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Унапређење квалитета студирања на САС ФФЛ	Унапредити подстицајне мере за ефикасније студирање на САС у разговору са кандидатима	Руководилац Наставници	Континурано	Резултати наредних анкета
Повећање броја уписаних студената на САС ФФЛ	Успостављање редовног одржавања инфо-дана и других промотивних активности	Тим за промоцију Продекан за последипломску наставу и континуирану едукацију	Мај 2023.	Број одржаних промотивних активности

Показатељи и прилози

Табела 8.1. Број студената уписаним на прву годину САС ФФЛ

Табела 8.2. Стопа успешности студената

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове по годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступање од усвојених процедура оцењивања (*SOP08* - интерна рачунарска мрежа Факултета)

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Опис стања, анализа и процена стандарда

Факултет обезбеђује студентима уџбенике и другу литературу неопходну за савладавање градива предвиђеног планом и програмом специјалистичких академских студија. Списак препоручених уџбеника и литературе за сваки предмет налази се у Картонима предмета који су доступни на интернет страници Факултета. Настава из сваког предмета одвија се уз релевантну литературу.

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката. Факултет је донео *Правилник о издавачкој делатности* (Прилог 9.1), који је усклађен са Правилником о наставној литератури Универзитета у Београду. Овим правилником дефинисани су задаци, услови рада и организација издавачке делатности Факултета, која се односи на издавање, дистрибуцију и продају наставних и других публикација, као и на доношење одлука у вези са издавањем публикација. Издавачка делатност Факултета обухвата издавање основних и помоћних уџбеника, скрипти, монографских, серијских и осталих публикација. Издавачку делатност на Факултету спроводе декан Факултета, Наставно-научно веће, Комисија за издавачку делатност и Одсек за материјалне и финансијске послове. Факултет систематично прати и оцењује квалитет уџбеника и других учила са аспекта квалитета садржаја, структуре (примери, питања, резиме), стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова). Комисија за издавачку делатност има политику издаваштва и спроводи је у складу са Правилником. Комисија је припремила нови Правилник о издавачкој делатности који је усвојен 2022. године са сажетом процедуром издавања наставне литературе и рецензирања издања Факултета. Отворена је нова интернет страница Факултета под називом Упутство за ауторе и рецензенте - Правилник из 2022. године, са сажетом процедуром издавања наставне литературе и рецензирања издања Факултета. Аутори се придржавају плана штампе у складу са планом и склопљеним уговорима. Међутим, још увек не постоји база о потенцијалним рецензентима и лекторима. Каталога издања Фармацеутског факултета Универзитета у Београду је доступан на интернет страници факултета. Наставници који реализују наставу САС ФФЛ су у претходном петогодишњем периоду написали укупно 8 основних и помоћних уџбеника (Прилог 9.2).

Факултет обезбеђује студентима свих нивоа библиотеку опремљену потребним бројем библиотечких јединица као и опремом за рад (читаоница, сале са компјутерима и др.). Пословање Библиотеке је регулисано *Правилником о раду Библиотеке Универзитета у Београду - Фармацеутског факултета*. Њиме је јасно утврђен поступак за набавку, пријем, инвентарисање и каталогизовање библиотечког фонда. Библиотека је преко рачунарске мреже повезана са Универзитетском библиотеком Светозар Марковић и Народном библиотеком Србије. Библиотека Факултета располаже са укупно 11 058 библиотечких јединица што је приказано у Табели 9.1. На Факултету је образована Комисија за библиотеку чији је председник наставник Факултета у звању редовног професора. Ова комисија координира набавку књига значајну за све предмете, и за све нивое студија

Просторије намењене за смештај библиотечког фонда, архивског и осталог електронског материјала, а нарочито студентске читаонице, смештене су у одговарајућем делу зграде како би студентима, наставном и ненаставном особљу и осталим корисницима пружили адекватне услове за рад. Време коришћења библиотеке и приступ њеном комплетном фонду је 12 часова дневно.

Библиотека је приступила *COBISS.SR*, што значи да је приступила платформи *COBISS.SR*. и као чланица учествује у систему узајамне каталогизације и базе података *COBISS*, уз сталну комуникацију са инструкторима из Народне библиотеке Србије. Службеници Библиотеке су положили стручни испит из библиотекарства и савладали курсеве за које су добили Лиценце које су приложене у архиви факултета. Поред основних послова у библиотеци се све више пажње посвећује информационом систему који подразумева стално образовање и усавршавање службеника како би што квалитетније одговорили на захтеве све већег броја корисника.

Приступањем платформи *COBISS.SR*, библиотекари су у обавези да прате: портал образовање, е-приручнике, *COBISS*-инсталације, статистике, приручну опрему.

Факултет обезбеђује студентима специјалистичких студија неопходне информатичке ресурсе за савладавање градива: потребан број рачунара одговарајућег квалитета и опремљености, другу информатичку опрему, приступ Интернету и осталу комуникациону опрему. Факултет има савремени компјутерски центар за студенте са савременим рачунарима и брзим Интернет приступом академске мреже, а чија је доступност студентима 12 часова дневно. Попис информатичких сала и учионица дат је у Табели 9.2. Велики број од 32 *access pointa* омогућава широку покривеност *Eduroam WiFi* мреже на Факултету. Такође је у односу на претходни трогодишњи период повећан број рачунара са 453 на 527, као и број сервера са 11 на 16.

Од 2019. године библиотека је приступила Платформи за отворену науку и систему електронских сервиса, чиме је омогућена примена дигиталног институционалног репозиторијума Фармацеутског факултета (*FarFar*). *FarFar* омогућава отворени приступ публикацијама, као и осталим резултатима насталим у оквиру пројекта које се изводе на Фармацеутском факултету. Софтверска платформа репозиторијума прилагођена је савременим стандардима који се примењују у дисеминацији научних публикација и компатибилна је са међународном инфраструктуром у овој области. Од 2022. године успоставља се јединствен систем еНаука, који је умрежен са институционалним репозиторијумима, као и међународним релевантним базама попут *Web of Science*, *Scopus* и *ORCID* за похрањивање публикованих резултата истраживања. Доступни подаци ће се користити при акредитацији за стицање статуса научноистраживачке организације, при процени за институционално финансирање института и при избору за стицање научних звања.

Задовољство студената САС ФФЛ уџбеницима и литературом, библиотечким и информатичким ресурсима је испитивано анкетама од стране КПУКПС 2021. године. У анкети студенти САС ФФЛ су оценили наставни материјал и предложену литературу за учење/израду семинарских радова/домаћих задатака и припремање испита/колоквијума као адекватну у потпуности (60%) и задовољавајући (40%). 60% испитаника је било у потпуности задовољно библиотечким и информатичким ресурсима Факултета, 30% углавном и један испитаник (10%) је делимично био задовољан библиотечким и информатичким ресурсима. (Прилог 5.1).

SWOT анализа

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе Факултет је анализирао и квантитативно оценио неке од следећих елемената:

- постојање општег акта о уџбеницима и поступање по њему;
- покривеност предмета уџбеницима и училима;
- структуру и обим библиотечког фонда;
- постојање информатичких ресурса (рачунара, софтвера, интернета, електронских облика часописа);
- број и стручну спрему запослених у служби за ИТ, библиотеци и другим релевантним службама;
- адекватност услова за рад (простор, радно време).

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

- +++ - високо значајно
- ++ - средње значајно
- + - мало значајно
- 0 - без значајности

S	Предности/ Унутрашње снаге /Потенцијали	O	Могућности
	Спровођење издавачке делатности Факултета у складу је са законским прописима који регулишу ову област +++ Факултет има Правилник о издавачкој делатности, усклађен са Правилником о наставној		Издавачка делатност као континуирана и профитабилна активност, могла би да буде унапређена оснивањем Центра за издавачку делатност +++ Увођење електронског вођења и праћења

литератури Универзитета у Београду +++ Предмети на САС ФФЛ имају релевантну литературу +++ На интернет страници Факултета постоји одељак Издавачка делатност са свим потребним упутствима за ауторе, рецензенте и формуларима +++ Структура и обим библиотечког фонда омогућава студентима савладавање градива и несметано одвијање наставног процеса ++ Информатички ресурси су одговарајућег квалитета што омогућава студентима савладавање градива, одвијање наставног процеса и истраживање +++		докумената олакшало би процес издавања публикација +++ Формирање <i>online</i> књижаре Факултета +	
W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
Не постоји база података о потенцијалним рецензентима и лекторима ++ Није израђен СОП за издавачку делатност +++ Врста и ниво стручне спреме запослених у библиотеци недовољно усклађен са националним и европским стандардима + Број запослених у библиотеци, рачунарском центру и пратећим службама не одговара потребама ++		Уџбеници и други наставни материјали су интелектуална својина аутора и треба спречити њихово недозвољено копирање и умножавање и ван Факултета +++ Могућност промене штампарије на годишњем нивоу услед обавезе расписивања јавних набавки за издавачку делатност +++ Проблем заштите ауторских права код електронских издања ++ Формирање базе рецензената може да отежа постојање нематичних научних области на Факултету +	

Предлог мера и активности за унапређење квалитета

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Израда документа за евалуацију квалитета уџбеника и литературе са метриком	Обука чланова Комисије, похађање семинара	Комисија за издавачку делатност	Септембар 2025.	Израђен документ проверен на пилот узорку

Формирати базу података о рецензентима и лекторима у сарадњи са Универзитетском библиотеком	Додатно ангажовање чланова Комисије за издавачку делатност	Руководилац службе за библиотечке и музејске послове Комисија за издавачку делатност	Септембар 2025.	Формирана база рецензената
---	--	---	-----------------	----------------------------

Показатељи и прилози

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у Централној библиотеци Фармацеутског факултета

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Прилог 9.1. Општи акт о уџбеницима Правилник о издавачкој делатности, доступан на интернет страници Факултета http://pharmacy.bg.ac.rs/files/Izdava%C4%8Dka%20delatnost/Pravilnik_o_izdavackoj_delatnosti.pdf

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници који учествују у настави на високошколској установи (са редним бројевима)

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници САС ФФЛ на установи са бројем наставника који учествује у настави

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Опис стања, анализа и процена стандарда

Орган управљања и орган пословођења, њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању високошколском установом су утврђени Статутом Факултета (Прилог 10.3) у складу са законом.

Орган управљања Факултетом је Савет Факултета, а орган пословођења је декан који руководи радом Факултета и заступа га пред трећим лицима. Декан Факултета је наставник Факултета у звању редовног професора и за свој рад одговара Савету Факултета

Декану Факултета у раду помажу продекани изабрани из реда наставника, а обављају послове из домена: наставе, последипломске наставе и континуиране едукације, науке и међународне сарадње и финансија. Продекан за наставу је задужен за послове у оквиру наставне делатности везане за интегрисане академске студије; продекан за последипломску наставу и континуирану едукацију је задужен за послове у оквиру наставне делатности везане за докторске и специјалистичке академске студије и специјализације и уже специјализације здравствених радника и здравствених сарадника; продекан за науку и међународну сарадњу за послове у оквиру научноистраживачке делатности и продекан за финансије за организацију логистичке подршке наставној, научноистраживачкој, здравственој и стручној делатности.

Осим продекана из реда наставника, декану у раду помаже и студент продекан.

Поједина овлашћења и послове из свог делокруга декан може пренети на лица са посебним овлашћењима и одговорностима и друга лица запослена на Факултету.

Стручни органи на Факултету су Наставно-научно веће и Изборно веће.

Структура и организационе јединице Факултета, делокруг рада организационих јединица, њихова координација и контрола су утврђени Статутом Факултета и актом о систематизацији, односно *Правилником о организацији и систематизацији послова на Факултету* (Прилог 10.4), у складу са законом.

Правилник о организацији и систематизацији послова на Факултету (у даљем тексту: правилник) садржи одредбе којим се ближе уређује организација Факултета, руковођење организационим деловима, овлашћења и одговорности руководиоца унутрашњих јединица и друга питања од значаја за организацију и рад Факултета, а који се у периоду од 2019. године до припреме овог правилника неколико пута мењао. Потребу за изменама овог акта иницирале су, са једне стране, потреба Факултета да се усклађује са важећим стандардима и врши измене у организационој структури, а са друге стране измене у законодавству везане за високо образовање, рад јавног сектора и систем јавних служби у оквиру којег се налазе и институције високог образовања. Факултет је ради усклађивања са са Законом о националном оквиру квалификација 2021. године донео *Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова на Фармацеутском факултету Универзитета у Београду*.

Сходно овим изменама и допунама правилника, организациону структуру Факултета чине следеће организационе целине:

1. Радна јединица „Катедре“ коју чини 19 катедри у оквиру којих се обавља образовно-научни рад из наставних предмета за које је катедра основана, одређени послови из стручне и здравствене делатности као и административни и технички послови у циљу реализације истих. Ову радну јединицу чине катедре за физику и математику, општу и неорганску хемију, аналитичку хемију, органску хемију, ботанику, физичку хемију и инструменталне методе, микробиологију и имунологију, физиологију, фармацеутску хемију, аналитику лекова, фармакогнозију, медицинску биохемију, броматологију, токсикологију “Академик Данило Солдатовић”, фармацеутску технологију и козметологију, фармакологију, фармакокинетику и клиничку фармацију, социјалну фармацију и фармацеутско законодавство и патиобиологију.

2. Радна јединица „Лабораторије“ коју чине лабораторије у којој се обављају послови из области наставне, научноистраживачке, стручне и здравствене делатности за потребе Факултета и потребе других правних и физичких лица и то за: испитивање и контролу лекова; контролу биљних сировина и биљних лекова; испитивање намирница, дијететских суплемената и дијететских производа; токсиколошка испитивања; фармацеутско-технолошка испитивања; медицинско-биохемијске анализе; фармакологију; фармакокинетичка испитивања и студије биолошке еквивалентности; козметологију и дермофармацију; микробиолошка испитивања; рад са експерименталним животињама.
3. Радна јединица „Центри“ у оквиру којих се обављају послови везани за реализацију научноистраживачких пројеката у оквиру међународне сарадње, пројеката научне сарадње са другим правним лицима, организација семинара, курсева у циљу оспособљавања кадрова путем перманентног образовања и иновације знања, пружање услуга из области здравствене делатности, а коју чине центри за: биолошка истраживања, експерименталну и примењену физиологију, индустријску фармацију, континуирану едукацију, козметологију и дермофармацију, лабораторијску медицину, међулабораторијска поређења, развој фармацеутске и биохемијске праксе, токсиколошку процену ризика, рад са матичним ћелијама у развоју лекова, рад са огледним животињама у развоју лекова, превенцију адиктивних понашања, дијететске суплементе и храну за посебне популационе групе, као и центар за трансфер технологија.
4. Радна јединица „Заједничке службе“ у оквиру које се налазе одсеци и службе у којима се обављају стручни, административни и технички послови који су од заједничког интереса за рад Факултета, а којом координира и руководи секретар Факултета. У оквиру ове радне јединице налазе се одсеци за: правне и опште послове; наставу и студентска питања; материјалне и финансијске послове; комерцијалне послове; одржавање објекта, као и службе за: библиотечке и музејске послове; информационе технологије; обезбеђење Факултета.

Шематски приказ организационе структуре је представљен као Прилог 10.1.

Савет Факултета је крајем 2022. и почетком 2023. године донео одлуке о оснивању Центра за трансфер технологија и Центра за неуробиологију емоција. Факултет је у поступку усклађивања општих аката са наведеним Одлукама.

Факултет систематски прати и оцењује организацију и управљање Факултетом првенствено кроз настојање да се уочене слабости превазиђу изменом општих правних аката, као и изразом одговарајућих процедура и упутстава.

У овом периоду је донет и Закон о студентском организовању након чијег ступања на снагу се приступило изради измена Статута Факултета, која је поверена Статутарној комисији, а која ће након спроведене јавне расправе на Факултету предлог Статута упутити стручном органу Факултета на усвајање.

Мере за унапређење организације и управљања Факултетом су спровођене путем израде стандардних оперативних процедура пословних процеса на Факултету, континуитету у примени пословно информационог система *FIMES* и *FIS*, софтвер за управљање документима у пословним процесима под називом: „*Document Management System*“ (*DMS*). Факултет вођење кадровске евиденције за све запослене и ангажоване на Факултету води и у јединственом информационом систему просвете Републике Србије (ЈИСП), а почев од 2023. године и у информационом систему еНаука Министарства науке, технолошког развоја и иновација.

У току 2022. године Факултет је израдио План интегритета Факултета у оквиру којег је сагледана потреба Факултета за инкорпорирањем мера побољшања за управљање ризиком од корупције сходно захтевима Агенције за борбу против корупције и обавезао се да у задатим роковима мере побољшања уврсти у опште акте Факултета.

Факултет систематски прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља и предузима мере за унапређење квалитета њиховог рада кроз различите видове усавршавања – похађања предавања, семинара и курсева, учешћа у јавним расправама, радним групама и подстицању сарадње са различитим институцијама које су од интереса за рад Факултета.

Унапређење квалитета рада ненаставног особља се огледа кроз едукације које запослени похађају у циљу повећавања компетенција које континуиране измене у законодавству, стандардима и захтевима за обављање послова и задатака на радним местима захтевају.

Управљачко и ненаставно особље је у овом периоду веома активно учествовало у јавним расправама које су се тичале предложених нових законских решења из области високог образовања, научноистраживачке делатности, здравствене заштите, рад јавног сектора и давало конкретне предлоге за измену истих.

Такође, управљачко особље и запослени велику пажњу посвећују укључивању студената у рад органа Факултета и у догађаје и активности на Факултету из чега произилази да су веома мотивисани у раду са студентима. Осим чланства у Савету Факултета, комисијама и радним групама и присуствовању седницама Наставно-научног већа Факултета, студенти пружају помоћ током спровођења уписа на прву годину интегрисаних академских студија и спровођењу уписа у наредне школске године на интегрисаним академским студијама, учествују у организацији хуманитарних акција, квизова, песничких вечери, новогодишњој прослави, промоцијама јавног здравља, промотивним активностима Факултета и др.

Значајно унапређење пословања представља увођење система менаџмента квалитетом према стандарду *SRPS ISO 9001:2008*, а усвојеним стандардним оперативним процедурама QMS-а установљене су нове активности које су утврдиле обавезу документовања различитих процеса. У циљу континуираног одржања нивоа квалитета великог броја процеса документованих процедурама QMS-а, организована је обука за запослене који су обучени за интерне провериваче.

Запослени у Радној јединици Заједничке службе на Факултету су у току 2022. године радили на изради Информатора о раду Факултета који се у складу са Упутством за израду и објављивање информатора о раду органа јавне власти, почев од новембра месеца 2022. године, објављује путем јединственог информационог система информатора о раду који, у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја, води и одржава Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

У току 2022. године Факултет је, у складу са чланом 81. Закона о буџетском систему успоставио систем финансијског управљања и контроле. Образована је радна група за финансијско управљање и контролу (ФУК) која је припремила Акциони план за увођење система ФУК-а на Факултету, на основу ког су у сарадњи са руководиоцима свих организационих јединица израђени следећи документи: шифарник организационих делова Факултета за потребе обележавања образаца ФУК-а, листа пословних процеса свих организационих делова са основним ризицима пословних процеса, израда мапа пословних процеса и процедура свих организационих делова, израда регистра ризика свих организационих делова и Акциони план за праћење успостављеног система ФУК-а Факултета за период 2023 до 2025. године. Руководилац и координатор радне групе за успостављање ФУК-а израдили су Стратегију управљања ризицима Факултета за период 2022-2024. година, чији је саставни део регистар ризика свих организационих делова Факултета а која је одобрена од стране декана Факултета.

Услови и поступак заснивања радног односа ненаставног особља утврђени су Законом и правилником који се налази на интернет страници Факултета.

Ненаставно особље запослено на Факултету је распоређено у Радној јединици „Заједничке службе“ у оквиру стручних служби (одсека и служби) и Радној јединици „Катедре“ у оквиру 19 катедри и обавља стручне, административне, техничке и помоћне послове који су у функцији обезбеђивања обављања делатности Факултета.

Број ненаставног особља запосленог на Факултету се почев од 2013. године константно смањује, имајући у виду да је те године Влада Републике Србије донела *Уредбу о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава* ("Службени гласник РС", бр. 113/13, 21/14, 66/14, 118/14, 22/15, 59/15, 62/19 и 50/20), која је престала да важи доношењем *Уредбе о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава* ("Сл. гласник РС", бр. 159/2020), али су и даље остала решења која ограничавају могућност запошљавања у наредном периоду све док је уредба на снази.

Категорија запослених на чије се запошљавање ова уредба односи је управо категорија којој припада ненаставно особље. Такође, треба напоменути и чињеницу да у систему којем припада Факултет, напредовање ненаставног особља никада није постојало. Једини вид напредовања је омогућен кроз прелазак са једног радног места на друго у случају када запослени испуњава услове у погледу захтеване стручне спреме за радно место које је више вредновано. У овом периоду неколико запослених на Факултету је услед увођења нових радних места у

Правилник и стицања адекватне дипломе, распоређено на радна места која су више вреднована од оних на којима су се до тада налазили.

Рад и деловање управљачког и ненаставног особља су доступни оцени студената кроз Анкету о квалитету САС ФФЛ. Према резултатима из 2021. године, квалитет рада органа управљања је био у потпуности адекватан према мишљењу већине студената (60%), односно задовољавајући (18,2%). Квалитет рада стручних служби је био у потпуности адекватан (50%) и задовољавајући (50%) (Прилог 10.2.)

У претходном периоду је спроведен већи број анкета попут анкете задовољства запослених и анкете у оквиру које је ненаставно особље оцењивало компетенције ненаставног особља запосленог у РЈ „Заједничке службе“, и ове анкете су показале задовољство радом управљачког и ненаставног особља које је било испитивано.

На Факултету је усвојена и стандардна оперативна процедура која омогућава свим запосленим да закажу разговор са руководством и упуте своје похвале и примедбе на рад руководства и запослених.

У Скриптарници Факултета и Одсеку за наставу и студентска питања постоје књиге утисака у коју студенти могу забележити своја запажања.

Заинтересовани субјекти ван Факултета свој утисак о Факултету, управљачком особљу и запосленима могу стећи кроз реализацију различитих облика сарадње, који се у крајњем виду огледају кроз продубљивање сарадње као и наградама и плакетама додељених Факултету за различите доприносе (развој високог образовања, рад и развој факултета, сарадња и допринос унапређењу фармацеутске струке и др.). У претходном периоду Факултету су уручене различите захвалнице, међу којима и Захвалница Владе Републике Србије на изузетном научном доприносу у борби против болести *Covid-19* узроковане вирусом SARS-COV-2.

Факултет обезбеђује број и квалитет ненаставног особља у складу са стандардима за акредитацију и настоји да и поред великих проблема који има у вези са запошљавањем истог обавља делатност у континуитету (Табела 10.1).

Број запосленог ненаставног особља пре доношења законских прописа којима се ограничава могућност запошљавања 2012. године био је укупно 118, а за 2023. годину износи укупно 109.

Факултет обезбеђује управљачком и ненаставном особљу перманентно образовање и усавршавање на професионалном плану. Усавршавање на професионалном плану подразумева похађање курсева, семинара и предавања које као резултат дају повећање компетенција, а које континуиране измене у законодавству, стандарди и захтеви за обављање послова и задатака на радним местима захтевају. Ненаставно особље је у овом периоду похађало обуке везане за примену нових законских решења у пракси, успостављање система ЈИСП и еНаука и др. С тим у вези усвојена је и стандардна оперативна процедура *Оспособљавање и развој компетенција запослених*, а резултат њене примене представља развијање компетенција запослених која се евидентира кроз документоване извештаје.

SWOT анализа

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе Факултет је анализирао и квантитативно оценио неке од следећих елемената:

- дефинисаност надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа;
- дефинисаност организационе структуре;
- праћење и оцењивање квалитета управљања установом, уз мере за унапређење;
- праћење и оцењивање квалитета рада стручних служби и ненаставног особља, уз мере за унапређење;
- дефинисаност и доступност услова за напредовање ненаставног особља;
- доступност релевантних информација о раду стручних служби и органа управљања;
- перманентно усавршавање и образовање ненаставног особља.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

- +++ - високо значајно

- ++ - средње значајно
- + - мало значајно
- 0 - без значајности

S	Предности/ Унутрашње снаге /Потенцијали	O	Могућности
	Дефинисаност надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа +++ Дефинисаност организационе структуре +++ Примена стандардних оперативних процедура у пословним процесима +++ Континуирано преиспитивање организационе структуре кроз измену и допуну општих аката +++ Доступност релевантних информација о раду стручних служби и органа управљања +++ Уведен систем финансијског управљања и контроле ++ Повећан број представника ненаставног особља које учествује у различитим врстама обука ++		Унапређење обучености и мотивација ненаставног особља +++ Мобилност ненаставног особља +++ Праћење и оцењивање квалитета управљања установом +++ Праћење и оцењивање квалитета рада ненаставног особља +++
W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
	Непостојање могућности напредовања у служби представника ненаставног особља +++ Неукључивање ненаставног особља у пројекте и друге активности +++		Потешкоће у финансирању високог образовања од стране ресорног министарства +++ Тешка економска ситуација +++ Одлив ненаставног особља ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Усклађивање са новинама у јавном сектору и реалним потребама Факултета	Аналитичка процена и функционална анализа радних места	Декан Секретар Факултета Руководиоци одсека и служби	Континуирана активност	Измене и допуне акта о систематизацији
Подизање квалитета ненаставне	Аплицирање ненаставног особља за	Декан Продекан за науку и	Континуирана активност	Мобилност ненаставног особља

подршке у погледу мобилности	пројекте мобилности	међународну сарадњу		
Коришћење спољних услуга, где је то исплативо	Преиспитивање могућности уговорног ангажмана	Декан Продекан за финансије Секретар Факултета	Континуирана активност	Студија изводљивости

Показатељи и прилози

Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе, доступан на интернет страници Факултета www.pharmacy.ac.bg.rs

Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената САС ФФЛ о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Додатни прилози

Прилог 10.3. Статут Факултета

Прилог 10.4. Правилник о организацији и систематизацији послова на Факултету

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Опис стања, анализа и процена стандарда

Комплекс Факултета обухвата зграду Факултета која се састоји из више грађевинских целина повезаних комуникационим просторима и земљиштем површине око 6,9 хектара. Наставна, научноистраживачка, здравствена и стручна делатност, стручни, административни и технички послови се обављају у згради Факултета у оквиру: 4 (четири) амфитеатра, 19 (деветнаест) катедри у чијем саставу се налазе припадајуће лабораторије и 9 (девет) библиотека, 48 (четрдесет осам) кабинета наставника, лабораторија у оквиру РЈ „Лабораторије“, Учионице, Свечане сале, Виваријума, Рачунарске сале, Рачунарске учионице, Симулирајуће апотеке и просторија за рад запослених у стручним службама које обављају стручне, административне и техничке послове. Табеларни приказ простора Факултета је приказан у Прилогу 11.1. Наставнички кабинети и канцеларије у којима стручне службе обављају послове су опремљени савременом рачунарском опремом која подразумева осим рачунара и камере, слушалице, приступ лиценцираној Webex платформи, и lectio платформи, штампаче, скенере, фотокопир апарате и читаче тачних одговора на тестовима, у зависности од реалних потреба стручне службе.

У холу Факултета је постављен Инфо-деск у циљу информисања посетилаца Факултета о локацији запослених на Факултету, а портирница има систем видеоназора.

Студентима специјалистичких академских студија је омогућено да користе: Интернет салу, Централну библиотеку у чијем саставу се налази и читаоница, услуге Скриптарнице, услуге фотокопирнице, централну гардеробу, гардеробне ормане и ресторан студентске исхране.

Факултет поседује адекватну и савремену техничку, лабораторијску и другу специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе на свим нивоима. Амфитеатри су опремљени (пored класичне опреме), камерама и приступ лиценцираној Webex платформи за одржавање наставе хибридног типа, LCD пројекторима са пројекционим платнима, а амфитеатри 1 и 2 и са савременом разгласном техником. Инсталирана је интерактивна табла и пројектор у амфитеатру 3. Рачунарска сала, Учионица и Рачунарска учионица су опремљене рачунарском опремом уз могућност употребе интернета, са укупно 96 места. У Интернет сали се налази 30 компјутера, а може се користити и као учионица.

Рачунарски центар је опремљен серверима и другом компјутерском опремом, а у овом периоду су набављена два домен контролер сервера који су заменили постојеће домен контролере старе десет година.

Осим простора на Факултету, настава се изводи и у наставно-научним базама које се налазе у оквиру институција са којима је Факултет закључио уговоре (Табела 11.3), са напоменом да се на САС ФФЛ настава реализује без укључивања наставно-научних база. Факултет континуирано прати и сходно својим могућностима усклађује своје просторне капацитете као и лиценциране интернет капацитете са потребама наставног процеса и бројем студената. У овом периоду поред редовног одржавања зграде Факултета извођени су радови на електро постројењима и инсталацијама, водоводу, канализацији и вентилационим системима; поправка и преправка канцеларијског и лабораторијског намештаја и израда новог намештаја у радним просторијама; вршене су набавке и уградња одговарајућих клима уређаја; извршене су адаптације кабинета и канцеларија на неколико катедри; адаптације лабораторија; извођени су столарски, лимарски, браварски, керамичарски и подополагачки радови.

Факултет континуирано прати и усклађује опрему са потребама наставног процеса. Настављено је са сервисирање опреме и инсталација као и набавка рачунарске, канцеларијске и лабораторијске опреме. На интернет страници Факултета се налази и Каталог опреме (Прилог 11.2).

Имајући у виду да је Факултет у сталној потражи за адекватним средствима којим би се санирала зграда и кров, и у овом периоду је настављено са аплицирањем за програме расподеле инвестиционих средстава код надлежних институција али без успеха. Истовремено се израђују планови и циљеви везано за организацију делатности у Био4кампусу.

У овом периоду израђено је неколико пројеката за које ће се у наредном периоду расписати тендери а односе се на реконструкцију Лабораторије за рад са експерименталним животињама и санације неколико простора на Факултету.

Факултет свим запосленим и студентима обезбеђује неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама, како би се те информације користиле у научно-образовне сврхе.

У циљу бољег информисања запослених, студената и шире јавности о свим активностима на Факултету, нових прописа који обавезују јавне институције да објављују податке о свом пословању и презентације на енглеском језику, израђена је нова интернет страница Факултета на српском и енглеском језику. На Интернет страници Факултета се налазе сви релевантни подаци везани за организацију и делатност Факултета, као и Информатор о раду Факултета који се ажурира сваког месеца. Имајући у виду да интернет страница Факултета презентује Факултет, надлежне функције Факултета имају обавезу да сходно додељеним надлежностима достављају информације Редакцији сајта која је једина надлежна за постављање и ажурирање свих информација. У овом периоду су уведене нове рубрике са подацима о пензионисаним наставницима и професорима емеритусима, постављена је интернет књижара, као и алумни страница, а у плану је завршетак рубрике у оквиру које би се налазили подаци везани за све наставнике који су вршили функцију декана Факултета од његовог оснивања. Факултет има инстаграм профил ради проширења дисеминације информација од значаја.

Факултет је прикључен на *Eduroam* сервис (бесплатан сервис за приступ интернету) обезбеђен од стране Академске мреже Србије (АМРЕС) који омогућава свим запосленим и студентима приступ интернету преко приступних тачака које су распрострањене широм света, а током протеклих година је значајно проширена покривеност *Eduroam WiFi* мреже коју чини 32 *access point*-а чиме су покривени сви битнији простори у којима бораве запослени и студенти.

Велико унапређење у раду запослених и Службе за информационе технологије представља појачање система серверима: Нови сервер за виртуализацију, *virtual hypervisor*, Нови сервер за *web* апликације, Сервер *RCUB*-а (екстерни) за репозиторијум факултета „*FarFar*“, Сервер за лабораторијски информациони систем, Сервер *AMRES*-а (екстерни) за *e-learning* сервис „*moodle*“, Сервер у *cloudu* за Акредитацију факултета: сервис „*NAT 2019*“, Кластер *Microsoft servere* у *Cloud-u* за платформу „*Microsoft Office 365 A1*“ на који су постављени следећи сервиси: *Exchange Online (email server)*, *SharePoint Online*, *OneDrive for Business*, *Skype for Business Online*, *Office for the web*, *Yammer Academic*, *Azure Information Protection*, *Office 365 suite features: Microsoft Power Automate*, *Microsoft Forms*, *Microsoft Graph API*, *Microsoft Planner*, *Microsoft PowerApps*, *Microsoft StaffHub*, *Microsoft Stream*, *Microsoft Sway*, *Microsoft Teams*, *Office Delve*, *Office 365 Groups*, *Office 365 Video*, *OneNote Class Noteboo*. Факултет финансира лиценцу за *Webex* платформу за одржавање наставе, састанка, консултација и других догађаја у онлајн окружењу.

Такође, Факултет је обезбедио сталан приступ различитим врстама информација у електронском облику преко академске мреже КОБСОН, приступ значајним страним и домаћим стручним и научним часописима, на Факултету а и од куће.

Опредељеност Факултета у промоцији *elearning*-а показује и чињеница да је Факултет учествовао у годишњим *Moodle Moot* скуповима посвећен коришћењу *elearning* платформе *Moodle*, који је окупио стручњаке из региона. Један од наставника на САС ФФЛ је први који је започео коришћење *Moodle* платформе за различите студентске активности и редовно учествује на *Moodle Moot* скуповима.

На Факултету се налази неколико просторија опремљених савременим уређајима које студентима и запосленим омогућавају рад на рачунарима и коришћење услуга као што су фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање *CD* и *DVD* материјала и то: Скриптарница измештена на улаз у Факултет у којој се продаје наставна литература и канцеларијски материјал, Фотокопирница у којој се обавља услуга фотокопирања и Рачунски центар (у саставу Службе за информационе технологије) у којем је омогућено слање *e*-маил порука, скенирање, нарезивање *CD* и *DVD* материјала за потребе запослених и студената.

Анкетирање задовољства студената САС ФФЛ које је спровела КПУКПС 2021. године обухватило је и питања у вези квалитета простора и расположиве опреме за рад. Анализа резултата анкете показала је да је по

половина испитаника је била задовољна у потпуности (50%) и углавном задовољна (50%) простором у коме се одвијала настава/вежбе и расположивом опремом за рад (Прилог 4.1.).

SWOT анализа

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе Факултет је анализирао и квантитативно оценио неке од следећих елемената:

- усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената;
- адекватност техничке, лабораторијске и остале опреме;
- усклађеност капацитета опреме са бројем студената;
- рачунарске учионице.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

+++ - високо значајно

++ - средње значајно

+ - мало значајно

0 - без значајности

S	Предности/ Унутрашње снаге /Потенцијали	O	Могућности
	Одговарајућа и савремена техничка, лабораторијска и друга опрема која обезбеђује квалитетно извођење наставе +++ Адекватно опремљене рачунарске учионице са довољним бројем места за извођење наставе на САС ФФЛ +++ Континуирано праћење и усклађивање капацитета простора и опреме са потребама САС на Факултету ++ Коришћење лиценцираних Webex и Moodle платформи за извођење наставе у онлајн окружењу. ++		Веће учешће у истраживањима на лабораторијским животињама ++ Аплицирање код невладиног сектора и приступних фондова ЕУ +++ Аплицирање код ресорног министарства +++ Планирање организације рада помоћу опреме и простора у Био4кампусу. ++
W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
	Неадекватна искоришћеност просторних капацитета у односу на укупну површину и укупан број студената и запослених (велике површине комуникацијских простора) +++ Неадекватност пројектованих за напајање просторија електричном енергијом и сигурносних система (повећано оптерећење прикључивањем нове опреме) +++ Недовољна искоришћеност опреме ++		Проблеми у финансирању високог образовања од стране ресорног министарства који се одражавају и на квалитет доктроских академских студија +++ Избегавање инвестиција у тренутни простор због пресељења у Био4кампус +

Предлог мера и активности за унапређење квалитета

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Унапређење простора и опреме	Преиспитивање проблема простора и капацитета и предлог нових мера у складу са финансијама	Декански колегијум Одсек за одржавање објекта	Континуирана активност	Извештај са предлогом нових мера
	Анализа реализације инвестиционог и текућег улагања и докумената који подржавају ове активности	Декански колегијум Одсек за одржавање објекта	Континуирана активност	Извештаји
Аплицирање код невладиног сектора, приступних фондова ЕУ и ресорног министарства	Подношење захтева у циљу привлачења средстава	Декански колегијум Одсек за комерцијалне послове	Континуирана активност	Извештаји

Показатељи и прилози

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објекта (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду (Каталог опреме, доступно на интернет страници Факултета, www.pharmacy.ac.bg.rs)

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Стандард 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Опис стања, анализа и процена стандарда

У процес обезбеђења квалитета на Факултету укључени су студенти свих нивоа студија, па и студенти специјалистичких академских студија. Студенти учествују у готово свим активностима самовредновања и унапређења квалитета, директно или преко својих представника, а у неким од тих процеса њихова улога је веома значајна.

У погледу улоге студената у самовредновању и провери квалитета специјалистичких академских студија студенти имају своје представнике у Комисије за праћење и унапређење квалитета последипломских студија (КПУКПС). У састав КПУКПС од оснивања 2013. године улазе студенти последипломских студија, а у саставу КПУКПС која је образована 2022. године су студенти два програма специјалистичких академских студија САС Фармакотерапија у фармацеутској пракси и САС Индустријска фармација, што чини 20% Комисије, чиме су и студенти овог вида студија добили прилику да учествују у обезбеђењу квалитета на Факултету. Одлука о учешћу наставника, сарадника и студената последипломских студија у споменутој комисији дата је у Прилогу 13.1.

Студенти учествују у попуњавању студентских анкета и на тај начин обезбеђују повратну информацију о квалитету појединих сегмената који су предмет самовредновања. Кроз анкете, студенти имају прилику да изразе своје мишљење, али и да предложе мере за унапређење квалитета. Факултет периодично организује и спроводи анкете о ставовима и мишљењу студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања (Прилог 4.1.).

КПУКПС има улогу у процесу континуираног осмишљавања, праћења реализације и евалуације студијских програма у оквиру курикулума, а како су студенти САС чланови Комисије и они су активно укључени у све процесе. Кроз процес самовредновања студентским анкетама се вреднује педагошки рад наставника и сарадника, студијски програм, наставни процес, постигнути исходи учења, рад органа управљања и стручних служби од стране свршених студената. На овај начин студентима се даје још једна могућност да изразе свој став и мишљење о свим областима које се проверавају у процесу самовредновања. КПУКПС је током 2021. и 2022. године спровела анкетање за студенте последипломских студија, међу којима су и студенти САС ФФЛ, а почетком 2023. анкетање послодаваца који запошљавају студенте САС. Анализа резултата је дата у Прилогу 4.2 и Прилогу 5.1.

SWOT анализа

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе Факултет је анализирао и квантитативно оцењивао неке од следећих елемената:

- учешће студената у телима за обезбеђење квалитета;
- учешће студената у самовредновању;
- студентску евалуацију установе, студијских програма, наставе.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

- +++ - високо значајно
- ++ - средње значајно
- + - мало значајно
- 0 - без значајности

S	Предности/ Унутрашње снаге	O	Могућности
	/Потенцијали		

Студенти САС су чланови КПУКПС и имају право гласа у процесу самовредновања и процени квалитета +++ Студенти САС учествују у обради података спроведених анкетања и креирању закључака +++ Студенти самостално предлажу мере за побољшање квалитета +++		Сарадња са свршеним студентима, као и њиховим послодавцима даје могућност да се боље сагледају потребе у унапређењу квалитета наставних планова ++	
W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
Незаинтересованост одређеног броја студената за квалитетно учешће у процесу евалуације и унапређења квалитета ++ Велики број анкета без детаљније анализе добијених резултата +++		Неповерење студената да ће укључивање у процес самовредновања донети стварне промене ++ Недовољна свест студената да покажу иницијативе за унапређење квалитета + Неповерење студената у анонимност анкета ++	

Предлог мера и активности за унапређење квалитета

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Унапређење улоге студената у култури квалитета	Организовати јавне трибине и промовисати значај студентског учешћа у обезбеђењу квалитета	Комисија за квалитет, Студентски парламент, студент продекан	Континуирана активност	Број јавних трибина и број учесника
Подстицати студентске иницијативе у предлагању мера за побољшање квалитета.	На састанцима Комисија размотрити предложене мере од стране студената и упутити на имплементацију мере у циљу побољшања квалитета	Комисија за обезбеђење квалитета, КПУКПС	Континуирана активност	Број предложених и усвојених студентских иницијатива

Показатељи и прилози

Прилог 13.1. Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Опис стања, анализа и процена стандарда

Систематско праћење и периодична провера квалитета САС ФФЛ је саставни део процеса систематског праћења, периодичне провере као и континуирано унапређење квалитета које Факултет обавља у оквиру развоја културе квалитета. Ови процеси су праћени низом активности које се тичу унапређења квалитета координираним од стране Комисије за обезбеђење квалитета. Комисија одређује и примењује мере и поступке осигурања квалитета у складу са документима које је усвојило Наставно-научно веће и који су доступни јавности, обавља периодично самовредновање у складу са Законом о високом образовању, а добијени резултати су доступни јавности на интернет страници Факултета.

Развој организационе културе квалитета подразумева не само периодичне провере квалитета наставног процеса, већ и успостављање својеврсне корелације између образовних, истраживачких и активности у области публикација резултата. У складу са интернационалним стандардима, одговарајуће структуре прате и анализирају резултате научноистраживачког рада, издавачку делатност и раде на унапређењу квалитета научне и стручне литературе чији су аутори наставници и сарадници Факултета. Континуирано се прати и успех студената, ефикасност студирања и на основу закључака у анализи добијених резултата предлажу се и предузимају мере за побољшање чему посебно доприноси и интензивна међународна сарадња коју наставници САС ФФЛ имају, и која се одражава кроз учешће на међународним пројектима (пројекат међународне сарадње са НР Кином, више билатералних пројеката, COST пројеката и CEERUS мрежа), бројем наставника који су реализовали студијске боравке у иностранству (постдокторско усавршавање проф. др Драгане Лакић током 2018. године), заједничке радове са коауторима из иностранства, чланство у међународним организацијама и стручним групацијама. Све ово омогућује да наставници на САС ФФЛ стекну увид у рад других високошколских установа у иностранству и упореди се са њима. До сада, наставници који учествују на САС ФФЛ су по свим показатељима у рангу са престижним фармацеутским факултетима у иностранству.

За све области у којима се врши самовредновање, Факултет је обезбедио све потребне податке и одговарајућу инфраструктуру, која се може видети из самог Извештаја о самовредновању, који обилује подацима добијеним из различитих извора: стручних служби Факултета које обављају стручне, административне и техничке послове; руководства Факултета; шефова организационих јединица; наставника и сарадника; руководиоца научноистраживачких пројеката, Студентског парламента и студентских организација.

За систематско праћење и периодичну проверу квалитета специјалистичких академских студија задужена је *Комисија за праћење и унапређење квалитета последипломских студија* (КПУКПС). КПУКПС у континуитету прати и анализира квалитет наставе на специјалистичким академским студијама, даје иницијативе за одређене активности и предлоге за побољшање квалитета и ефикасности наставе на последипломским студијама, као и припрема Извештај о самовредновању. Овај извештај је први Извештај о самовредновању САС ФФЛ и обухвата анализу активности и података које је у претходном периоду од припремила и прикупила КПУКПС. Ова комисија је током претходног периода настојала да унапреди постојећи институционални механизам обезбеђења квалитета специјалистичких академских студија и повећа ниво доказа да су студенти специјалистичких студија упознати са системом обезбеђења квалитета у високом образовању и процесом самовредновања, шта он представља, како се остварује и какву улогу имају студенти у овом процесу. КПУКПС је припремила материјал и поставила на електронску платформу *Moodle*, како би студенти могли приступити и упознати се са системом обезбеђења квалитета и неопходности учешћа у анкетирању и процени квалитета за процес самовредновања.

Овај извештај обухвата анализу података о анкетирањима које је у претходном периоду спроводила КПУКПС, анкетирање студената САС ФФЛ. Додатно унапређење које је учинила КПУКПС јесте да је на основу налаза спроведених анкетирања КПУКПС формирала образац о превентивним и корективним мерама за унапређење квалитета специјалистичких академских студија са навођењем налаза, превентивне/корективне мере, роком за реализацију и одговорним лицем за спровођење дефинисане мере, а у циљу побољшања квалитета специјалистичких студија. КПУКПС ће периодично анализирати спровођење превентивних и корективних мера. Такође, Факултет од 2019. године, на иницијативу КПУКПС, има устаљену праксу да периодично упућује анкетне упитнике послодавцима који запошљавају специјалисте фармације који су завршили специјалистичке

академске студије на Универзитету у Београду - Фармацеутском факултету (Прилог 4.2). Резултати обрађених анкета су показали да *подједнак број испитаника (по 40%) сматра да је факултет делимично и довољно припремио специјалисте фармације да извршавају своје радне задатке, док дупло мањи број испитаника (20%) сматра да су специјалисти фармације у потпуности припремљени да обављају своје радне задатке. Нико од испитаника није одговорио да су специјалисти фармације недовољно припремљени да обављају своје радне задатке. Исти број испитаника (по 40%) сматра да су знања и вештине које су специјалисти фармације стекли у току специјалистичких академских студија значајно или у довољној мери допринели побољшању квалитета њиховог рада, 20% испитаника сматра да је овај допринос изражен делимично, док нико од испитаника није одговорио да је овај допринос незнатан. Слични одговори су добијени и на следеће питање које се односи на процену доприноса знања и вештина које су специјалисти фармације стекли у току специјалистичких академских студија на побољшање квалитета рада у компанији/установи. Према одговорима, по 40% испитаника сматра да је овај допринос значајан или делимичан, док 20% испитаника сматра да је овај допринос изражен у довољној мери*

Факултет периодично комуницира са Националном службом за запошљавање и добија податке о броју незапослених фармацеута, као и специјалиста фармације. Тачни подаци се налазе у Прилогу 4.3.

У Извештају о самовредновању САС ФФЛ дати су бројни прилози, табеле, документа, записи, одлуке и сл. о вредновању свих области обезбеђења квалитета Факултета. Овај извештај усваја Наставно-научно веће Факултета у форми сумарног документа, док су резултати свих области вредновања због обимности докумената приказани упућивањем на одговарајућу интерну мрежу Факултета. Резултати самовредновања се презентују наставницима и сарданицима који учествују у реализацији САС ФФЛ, а са циљем његовог континуираног унапређења. Такође, и студенти САС ФФЛ ће се упознати са резултатима самовредновања овог нивоа студија са циљем подизања свести о значају функционисања система обезбеђења квалитета, а последично и побољшања у стицању знања и вештина током процеса студирања.

Коначно, стиче се утисак да Факултет активно и у континуитету ради на прикупљању података о квалитету специјалистичких академских студија, као и континуираном побољшању, и у том смислу у великој мери испуњава захтеве Стандарда 14. Приметно је да у спровођењу поступака предвиђених Стратегијом обезбеђења квалитета учествују равноправно и студенти САС ФФЛ, запослени, а и послодавци што указује на присуство свести о процесу провере и унапређења квалитета и развијеној култури квалитета. Истовремено, у циљу даљег напредовања и повећања квалитета, има простора за увођење додатних процедура и доследан рад на спровођењу културе квалитета.

SWOT анализа

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе Факултет је анализирао и квантитативно оцењивао неке од следећих елемената:

- континуитет у реализацији процеса обезбеђења и унапређења квалитета;
- постојање инфраструктуре за систематско праћење и обезбеђење квалитета;
- редовне повратне информације о квалитету стечених компетенција дипломираних студената;
- усаглашавање са стратегијом унапређења квалитета других престижних високошколских установа у земљи и иностранству;
- периодичност процеса прикупљања података о квалитету;
- јавност резултата процене квалитета.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

- +++ - високо значајно
- ++ - средње значајно
- + - мало значајно
- 0 - без значајности

S	Предности/ Унутрашње снаге /Потенцијали	O	Могућности
	Самовредновање је постало део културе квалитета ++ Успостављен механизам упознавања студената са системом обезбеђења квалитета и процесом самовредновања ++ Успостављен <i>online</i> систем анкетирања студента САС +++ Редовно се тражи мишљење од послодаваца, као и извештаји са биром за запошљавање +++ Додатно подизање свести о важности провере квалитета и спровођењу мера за побољшање међу наставницима; уведен образац за превентивне и корективне мере и систем периодичне провере њиховог спровођења +++		Управа Факултета даје јаку подршку даљем унапређењу система обезбеђења квалитета +++ Компетентан наставни кадар способан да се укључи у рад различитих комисија на нивоу Универзитета и заједнице ++ Учествовање на међународним пројектима који се баве процесом побољшања квалитета наставе и научно-истраживачког рада +++ Детаљно тумачење резултата анализе квалитета САС и рад на доследном спровођењу корективних мера +++ Ширење свести међу студентима и наставницима и сарадницима а о важности објективног приступа у поступку анкетирања +++
W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
	Недовољно времена да се наставници, поред својих обавеза, посвете раду у телима за обезбеђење квалитета + Недовољна заинтересованост и објективност у испуњавању анкета за студенте и наставнике ++ Недостаје адекватна методологија поређења са другим високошколским установама у земљи и иностранству ++ Недовољно средстава за сарадњу и размену искустава о процесу провере квалитета са страним високошколским установама + Недовољан степен заинтересованости за спровођење поступака за праћење квалитета код наставника ++		Мишљење студената САС да електронске анкете нису заиста анонимне, што може утицати на објективност анкетирања ++ Несагледавање велике користи од процеса праћења и обезбеђења квалитета + Недовољна мотивисаност запослених за периодично спровођење провере квалитета и примену превентивних и корективних мера +

Предлог мера и активности за унапређење квалитета

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви ци-љеви у погледу контроле реализације)

Подизање свести о значају системског праћења и периодичне провере квалитета	Информисање запослених и студената САС о значају праћења и провере квалитета	КПУКПС Студентска служба	Октобра 2023.	Документа са подацима које је потребно редовно да попуњавају запослени и доставе надлежним Комисијама
Проналажење адекватних начина за мотивисање запослених и студената за учествовање у процесу праћења и контроле квалитета	Израда докумената са подацима неопходним у поступку самовредновања	КПУКПС Студентска служба	Октобар 2023.	Извештај о броју попуњених анкетних упитника
Испитати могућности учешћа у међународним пројектима који се баве унапређењем наставе и научноистраживачког рада и покренути потрагу за партнерским институцијама	Апликовање за међународни пројекат	Управа Факултета	2025.	Међународни пројекат на којем учествују Факултет
Инсистирати на јавности остварених резултата процеса провере квалитета и корективних мера за побољшање квалитета	На седницама ННВ информисати запослене	Управа Факултета Комисија за квалитет КПУКПС	Јун 2023.	Извештаји доступни на интерној мрежи Факултета
Континуирано обезбеђивање и анализа што веће количине повратних информација од стране компанија, Националне службе за запошљавање и дипломираних студената САС	Анкетирање послодаваца, дипломираних студената САС Извештај националне службе за запошљавање	КПУКПС	Континуирана активност	Већи број попуњених анкетних упитника

Показатељи и прилози

Прилог 14.1. Извештај о самовредновању Фармацеутског факултета из 2008, 2010, 2012, 2015. и 2018. године на интернет страници Факултета, (<http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/>).